

KORTFATTAD HISTORIESKRIVNING

Achaltekeern, som är lite av hästvärldens mysterium, är den moderna motsvarigheten till häst typ 3, en av de fyra typer som anses ligga till grund för alla dagens hästar. Den representerar den tunnhudade och värmetåligen ökenhästen med fin hårrem och det kan finnas ett samband mellan achaltekeern och en gren av arabiska galopphästar som kallas "Munaghi". Enligt ryska sägner, som dock inte går att bekräfta, så är achaltekeerna en ren och egen ras som är lika gammal som det arabiska fullblodet. Vare sig detta är sant eller inte så är rasen nästan identisk med de lämningar man hittat av hästarnas förfäder typ 3. Denna häst typ 3 anses vara förfäder till alla dagens orientaliska fullblodshästar och innefattar då achaltekeern, det arabiska fullblodet, den nordafrikanska Berberhästen och den numera utdöda turkmenska hästen.

Rasen är utrotningshotad och har därför blivit rödlistad.

Akhal-Tekeerhästen är en fullblodsras som härstammar från centralasien, framför allt Turkmenistan men även Uzbekistan, Kazakstan och norra Afganistan, Iran och Turkiet och vars anor leder så långt tillbaka som de första beridna bågskyttarna, Skyterna 500 - 1000 år före Kristus, vilket styrkts av gravfynd som gjorts vid Pazyryk i Altaibergen. Hästarna användes företrädesvis som stridshästar och uppfödningen fortsattes av bland annat Parterna och andra folkgrupper som invandrade och ockuperade den centralasiatiska grässtämpan. Dessa beridna bågskyttar utgjorde sedan en slagkraftig enhet ofta som legosoldater i stora arméer som hos Alexander den store, Perserna, Romarna, araberna och hos Timurs turkmener. Även då det gällde stridigheterna mellan de olika nomadstammarna och den röveriverksamhet som de utövade gentemot den omgivande bofasta befolkningen och handelskaravanerna på Sidenvägen var dessa turkmenska hästar av avgörande betydelse. Vad man avelsmässigt åstadkommit var en jämförelsevis storvuxen, självbärande häst med mycket god balans, mjuka, flytande för ryttaren bekväma gångarter. Den var dessutom rel. snabb, mycket uthållig och klarade sig på begränsade vatten- och fodergivor under lång tid.

De har dessutom ett organ från magen som samlar vatten så att de klarar sig längre i utan vatten.

Dessa turkmenska hästar har alltså levt vidare i centralasien men den enda nomadstam som bevarade rasen ren från inflytande av andra raser var Tekestammen som levde i området kring oasen Achal. Under 1700,-1800 - och början av 1900-talet exporterades en relativt stor mängd hästar till fr.a. Ryssland, men senare också till England och Tyskland för att användas i andra raser som till exempel Trakehnaren. I början av 1880-talet, efter slaget vid Geok Tepe, då Tekestammen som sista befolkningsgrupp i området besegrades av det ryska kejsardömet förändrades förutsättningarna för Turkmenernas hästhållning helt och en stor mängd såldes till England och Indien eller följde sina flyende ägare till Iran och Afganistan. Det som gjorde att rasen överlevde vid den tidpunkten var att

en rysk general 1897 grundade det transkaspiska stuteriet som samlade in det bästa av det hästmateriel som fanns kvar. 1926 - 27 började några ryska vetenskapsmän uppteckna de stamtavlor som tidigare bevarats genom muntlig tradition för att starta en mer strikt stambokföring. Under ett antal år använde man dessutom ett antal engelska fullblodshingstar i akhal- tekeeraveln för att bland annat, öka storleken men det försöket föll så illa ut att 1941 stängdes stamboken retroaktivt från 1935 och endast avkommor från stambokförda föräldrar får numer införas. Sedan 1973 krävs dessutom att alla individer blod typas (DNA - typas).

För att konsolidera och förbättra rasen utvaldes 5 hingstar som genom renrasig linjeavel gav upphov till olika hingstlinjer med sinsemellan olika egenskaper. Ett ytterligare slag för rasen var de stora utslaktningar som skedde i mitten på 1900 - talet då 5 - årsplanernas produktionsmål för kött skulle uppnås. Trots alla problem har det fortsatta avelsarbetet idag givit upphov till minst 17 olika hingstlinjer varav de numerärt största är Gelishikli, Kir Sakar, El, Kaplan, Skak, Peren och Arab. Rasen består idag av drygt 3000 registrerade avelsdjur och den mest omfattande uppfödningen sker i Turkmenistan och Sydryssland.